

„Az egyetlen rólunk készült fénykép, amelyet biztosan sosem láthatunk.”

ÖNGYILKOSSÁG

Magyarország 1956 – 1986

2018. 09. 28. – 11. 04.

Megnyitó: 2018. szeptember 28. 18:00 | Megnyitja: TÓTH Krisztina

„Az öngyilkosság ténye az emberi létezés olyan eseménye,
...amelyre minden kornak újra magyarázatot kell keresnie.”

Goethe

Az öngyilkosság a legszemélyesebbnek tekintett döntés; az érintett maga határoz úgy, hogy nem kíván élni tovább. Honnan veszi az archívum a bátorságot ahhoz, hogy megmutassa a magányos áldozatot, a helyszínt, ahol valaki végső kilátástalanságában önkezeivel vetett véget az életének?

Budapest Főváros Levéltárába került a Budapesti Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Helyszínelő Részlegének fotóarchívuma. Az ötvenes évek elejétől a nyolcvanas évek végéig készült sok tízezer fénykép rendezetlen, feldolgozatlan negatívja között több ezer öngyilkosság helyszínét rögzítették a bűnügyi technikusok képei. A fotók – nem csak az öngyilkosságok képei – megdöbbentők: vélhetőleg soha senki sem látta így a II. világháború utáni évtizedek Magyarországot; a nyomort, a remény vesztét, a kiálatástalanságot.

Az öngyilkosság egyéni döntés, de társadalmi probléma. Az öngyilkosságok száma, számaránya, nemek, napok, évszakok, régiók, életkor, az elkövetés módja szerinti megoszlása kiszámítható statisztikai törvényszerűséget mutat, az adatok hosszú évek, évtizedek alatt többnyire csak lassan változnak. Az ötvenes évek közepétől három évtizeden át Magyarországon volt a világon a legmagasabb az öngyilkosság következtében elhunytak aránya: 100,000 lakos közül, évente megközelítőleg 50, éves átlagban csaknem 5,000 magyar végzett magával.

A nyolcvanas évek közepe és 2006 között az öngyilkosságok számaránya folyamatosan csökkent. A tendencia tehát még a rendszerváltás előtt megkezdődött, elbizonytalanítva mindazokat, akik politikai okokkal magyarázták az öngyilkosok magas számát, majd a csökkenő számarányt. A magyarországi öngyilkosságok aránya még ma is az egyik legmagasabb Európában. „A magyarországi kiugróan magas öngyilkos mortalitás okai ma sem teljesen érthetők”- írták néhány éve a kérdés nagy tekintélyű magyarországi szakértői. Sok információ áll a szakemberek rendelkezésére, sok tény ismert, sok elmélet igyekszik megvilágítani az okokat, de nincsen kétségbevonhatatlan magyarázatunk arra, ami a huszadik század második felében Magyarországon történt.

Nem csak az járul hozzá a tudásunkhoz, amit magyarázni tudunk; nem csak arra kell kérdeznünk, amire egyértelmű válasz adható; nem csak azt kell megmutatnunk, ami megrendülés nélkül nézhető; beszélni arról is kell, ami nem könnyen elmondható.

Igyekeztünk tekintettel lenni az áldozatok és a hátramaradottak kegyeleti és információs önrendelkezési jogaira, ezért a képeken az áldozatok nem beazonosíthatóak. A képek válogatása és bemutatása során mindent megtettünk azért, hogy a jog, a morális tisztesség és az etikai normák szerint járjunk el. A kiállítást ezért csak nagykorúak látogathatják. Ha minden körülményünk ellenére mégis fájdalmat okoztunk volna bárkinek, azért elnézést kérünk.

Blinken OSA Archívum | Centrális Galéria | 1051 Budapest, Arany János utca 32.

együttműködő intézmények:

További információ: **Bertalan Nóra** | bertalan@ceu.edu | +36 30 271 2709